

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U102060

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-12-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сабовчик Катерина Василівна

2. Kateryna V. Sabovchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Медицина

Дата захисту: 14-02-2024

Спеціальність за освітою: лікувальна справа

Місце роботи здобувача: Комунальне некомерційне підприємство "Закарпатська обласна клінічна лікарня імені Андрія Новака" Закарпатської обласної ради

Код за ЄДРПОУ: 01992156

Місцезнаходження: вул. Капушанська, 22, Ужгород, Ужгородський р-н., 88018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 61.051.109

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.29, 76.29.34, 76.29.36

Тема дисертації:

1. Особливості перебігу неалкогольної жирової хвороби печінки з ураженням нирок у хворих на COVID-19 та її корекція.

2. Influence of COVID-19 on the Formation of Kidney Damage in Patients with Metabolically Associated Diseases.

Реферат:

1. Наукове дослідження складалося з двох етапів. Перший етап включав 278 хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки (НАЖХП) із збільшеним індексом маси тіла (ІМТ) та підтвердженим COVID-19-пневмонією, у яких до госпіталізації через SARS-CoV-2 не виявлено ураження нирок. Аналіз показав, що у 41,7 % обстежених на етапі стаціонарного лікування розвинулася дисфункція нирок. Другий етап охопив 116 пацієнтів із ураженням нирок, розділених на три груп, а саме – у I групу увійшло 34 хворих на НАЖХП та зі збільшення ІМТ; у II групу увійшло 44 хворих на НАЖХП, зі збільшенням ІМТ та інсулінорезистентністю (ІР); III групу склали 38 хворих з НАЖХП, зі збільшенням ІМТ та цукровим діабетом (ЦД) 2 типу. Активність печінкових ферментів та бали по SOFA були вищі у групах із збільшеним ІМТ та ІР чи ЦД 2 типу. Підтверджено, що НАЖХП, збільшення ІМТ, та ЦД 2 типу сприяють ураженню нирок під час гострої респіраторної інфекції

SARS-CoV-2. Рекомендовано визначення цис С для розрахунку швидкості клубочкової фільтрації та виявлення ниркової дисфункції. Уточнено вплив імунозапальної відповіді при COVID-19 на коагуляційний гомеостаз у хворих на НАЖХП. Вперше встановлено зв'язок між зниженням рівня калістатину та прогресуванням ураження печінки та нирок при COVID-19 у хворих на НАЖХП. Розглянуто вплив мелатоніну та серотоніну на розвиток дисфункції ендотелію (ДЕ) та ураження нирок у цих хворих. Уточнена роль швидкісних показників кровотоку по судинах нирок у формуванні порушень функції нирок. Запропоновано комплексне лікування, що включає урсодезоксихолієву кислоту (УДХК), мелатонін, адеметіонін та окреотид, для нормалізації функціонального стану печінки та нирок у хворих на НАЖХП при COVID-19. Отримані результати щодо імунозапальних змін у хворих на НАЖХП при COVID-19 є практично значущими. Визначено, що рівні С-реактивного протеїну, феритину, прокальцитоніну та інтерлейкіну-6 в сироватці можуть служити індикаторами імунно-запальних процесів. Також виявлено, що вимірювання рівня цистатину С корисне для оцінки функції нирок. Доведено інформативність рівнів калістатину та нейрогормонів для діагностики ураження печінки та нирок. Виявлено ефективність використання високих доз УДХК, адеметіоніну, мелатоніну та окреотиду для корекції функціонального стану печінки та нирок у хворих з НАЖХП при COVID-19.

2. The research consisted of two stages. The first stage included 278 patients with non-alcoholic fatty liver disease (NAFLD) with an increased body mass index (BMI) and confirmed COVID-19 pneumonia, who had no kidney damage before hospitalization due to SARS-CoV-2. The analysis showed that 41.7 % of the patients developed renal dysfunction during inpatient treatment. The second stage included 116 patients with kidney damage, divided into three groups, and namely: group I included 34 patients with NAFLD and increasing BMI; group II included 44 patients with NAFLD, increasing BMI and insulin resistance (IR); group III included 38 patients with NAFLD, increasing BMI and type 2 diabetes mellitus (DM). The activity of liver enzymes and SOFA scores were higher in the groups with increased BMI and IR or type 2 diabetes. It was confirmed that NAFLD, increased BMI, and type 2 diabetes mellitus contribute to renal damage during acute respiratory infection with SARS-CoV-2. It is recommended to determine cystatin C to calculate the glomerular filtration rate and detect renal dysfunction. The influence of the immune-inflammatory response in COVID-19 on coagulation homeostasis in patients with NAFLD was clarified. For the first time, a link was established between a decrease in calistatin levels and the progression of liver and kidney damage in COVID-19 patients with NAFLD. The influence of melatonin and serotonin on the development of endothelial dysfunction (ED) and renal damage in these patients was considered. The role of blood flow velocity in the renal vessels in the formation of renal dysfunction was clarified. A complex treatment, including ursodeoxycholic acid (UDCA), melatonin, ademethionine, and ocreotide, is proposed to normalize the functional state of the liver and kidneys in patients with NAFLD in COVID-19. The results obtained on immune and inflammatory changes in patients with non-alcoholic fatty liver disease in COVID-19 are practically significant. It has been determined that serum levels of CRP, ferritin, procalcitonin, and interleukin-6 can serve as indicators of immune and inflammatory processes. It was also found that measuring cystatin C levels is useful for assessing renal function. Calistatin and neurohormone levels have been shown to be informative for the diagnosis of liver and kidney damage. The efficacy of high doses of UDCA, ademethionine, melatonin, and oreotide in correcting the functional state of the liver and kidneys in patients with NAFLD during COVID-19 was revealed.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0118U004365 0121U110177

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Sabovchik KV, Sirchak YeS, Stryzhak VV. Feasibility of cystatin C determination for early diagnosis of kidney damage in patients with type 2 diabetes combined with nonalcoholic fatty liver disease and obesity exposed to Covid-19 infection in the past. Wiadomosci Lekarskie. 2021;74(10 cz 2):2640-2645.
- 2. Szircsak YeS, Sabovchik KV, Stryzhak VV, Reho OYu. The level of melatonin and serotonin neurohormones in blood serum in patients with non-alcoholic fatty liver disease and kidney lesions infected with COVID-19 virus. Гастроентерологія. 2022;1(56):34-40.
- 3. Сірчак ЄС, Сабовчик КВ, Стрижак ВВ, Коваль ВЮ. Зміни рівня калістатину у сироватці крові у хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки та ожиріння і ураження нирок, інфікованих COVID-19. Здобутки клінічної і експериментальної медицини. 2022;1(49):133-139.
- 4. Сірчак ЄС, Сабовчик КВ, Реґо ОЮ, Архій ЕЙ. Зміни коагуляційної системи крові у хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки та ураження нирок при інфікуванні COVID-19. Проблеми клінічної педіатрії. 2022;1(55):72-78.
- 5. Сабовчик КВ, Сірчак ЄС. Динаміка показників ниркової гемодинаміки у хворих на неалкогольну жирову хворобу печінки та ураження нирок, інфікованих COVID-19, на фоні комплексної терапії із використанням окреотид. Проблеми клінічної педіатрії. 2022;3(57):31-37.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0118U004365 0121U110177

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сірчак Єлизавета Степанівна
2. Yelyzaveta S. Sirchak

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.36

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Степанов Юрій Миронович
2. Yurii M. Stepanov

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.02**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Державна установа " Інститут гастроентерології Національної академії медичних наук України"**Код за ЄДРПОУ:** 02011781**Місцезнаходження:** проспект Слобожанський, буд. 96, Дніпро, Дніпровський р-н., 49074, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Національна академія медичних наук України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Шипулін Вадим Петрович
2. Vadym P. Shypulin

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.02**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний медичний університет імені О. О. Богомольця**Код за ЄДРПОУ:** 02010787**Місцезнаходження:** бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство охорони здоров'я України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Лазур Яна Василівна
2. Yana V. Lazur

Кваліфікація: к.мед.н., доцент, 14.01.02**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-7892-4946**Додаткова інформація:**

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фейса Сніжана Василівна

2. Snizhana V. Feysa

Кваліфікація: к.мед.н., доцент, 14.01.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Дербак Марія Антонівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Дербак Марія Антонівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сабов Вікторія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна